

Г. К. АНДЕРСЕН
ПОПЕЛЮШКА

Видавництво „Золоті Ключі”

1956

diasporiana.org.ua

Cinderella

Переказ з данського

Н. ЛЮКВИДЖО

Малюнки 13-літньої Христі Головзак

ПОПЕЛЮШКА

ДАВНО-давно колись жив собі багатий чоловік. Жінка йому померла і залишила його з маленькою донечкою. По кількох роках він надумав одружитися вдруге, щоб донечка знову відчула матірню любов. Цим разом одружився з вдовою, яка мала дві дорослі доньки. Вона була горда й недобра, а її дві доньки були ще гірші від своєї матері. Всі вони зле відносилися до маленької дівчинки, і тоді почалося її нещасливе життя. Її дві нові сестри дуже заздрили, що вона така гарна, бо самі були дуже й дуже погані. Вони на кожному кроці кривдили її, так що життя дівчинки стало надзвичайно тяжким. Цілий день вона сиділа в кухні і робила там найбруднішу і найтяжчу роботу. Одяг її був подертий та брудний від попелу, що падав з печі, і тому назвали її Попелюшка.

Король тієї країни, у якій вони жили, мав одного сина і хотів вибрати йому найкращу жінку. Він звелів улаштувати великий бал і запросити на нього всіх визначних дівчат з цілого краю. Бал мав тривати три дні і три ночі. Кожна дівчина хотіла бути на цьому балі, бо вірила, що королевич саме її вибере собі з-поміж присутніх як подругу життя. Сестер Попелюшки також запросили, і від того дня вони говорили тільки про одяг, в якому поїдуть на бал, бо кожна мала надію стати вибраницею королевича.

Того дня, коли мав відбутися бал, вони вже зранку почали прибиратися. Попелюшка допомагала їм, зачісувала волосся, примірювала сукні і укладала їх якнайкраще.

Побачивши їх гарні сукні, Попелюшка й собі забажала гарно одягнутися і поїхати з ними на баль. Та коли вона несміливо про це сказала, сестри її висміяли.

— Тобі на забаву?! — закричали вони. — Що ти робила б у своїм лахмітті і з своїм брудним обличчям? О, ні, Попелюшко, іди до своєї печі, бо лише там місце для такого брудаса, як ти!

„А що я тому винна, — подумала Попелюшка, — коли в мене так багато праці, і нема в що вдягнутися?“

Закінчивши вбиратися, обидві сестри разом з матір'ю поїхали каретою до королівського палацу, а Попелюшка залишилася вдома. Вона сіла собі біля печі коло вогню і з горя почала ревно плакати. Вона почувала себе самотною і дуже нещасливою. Сиділа в темряві, і лише час від часу піч кидала вузькі смуги світла на її обличчя. В цьому почула вона якийсь голос, що кликав: „Попелюшко, Попелюшко!“ Із здивуванням вона підвелася, щоб побачити, хто це її кликав.

Перед нею стояла старенька жінка, спираючись на паличку. Вона була вбрана в довгий червоний плащ, на ногах мала високі черевики, а на голові великий чорний капелюх. Попелюшка здивувалася, звідки вона тут взялася, бо й двері і вікно були зачинені. Вона перестала плакати і з цікавістю вдивлялася в незнайому жінку.

— Чому ти плачеш? — запитала бабуся.

— Бо моя мати і сестри поїхали на баль, а мене залишили тут самотною, — відповіла Попелюшка.

— Хочеш і ти на баль? — спитала бабуся.

— О, так, але це неможливо, бо я не маю в що вдягнутися, крім оцього лахміття, що на мені, — з жалем сказала бідна Попелюшка.

— Будь чемною і не плач більше. — сказала приязним тоном бабуся. — Я — твоя фея, і, якщо ти робитимеш те, що я скажу, то поїдеш на баль. Побіжи скоренько на город і принеси мені диню!

Попелюшка побігла на город і принесла найбільшу, яку лише могла знайти, диню.

— А тепер іди й принеси з пивниці мишоловку, — сказала бабуся. І Попелюшка негайно це зробила. Зараз таки принесла шість мишей, і бабуся захвала їх у диню, вгорі поставила щура, щоб ними керував, а збоку — дві ящірки. Тоді вона махала над ними своєю паличкою. Враз диня обернулася в чудову карету, миші — в шестеро прекрасних коней, щур — у поставного кучера, а ящірки — в двох лакеїв з напудрованим волоссям і в шовкових панчохах.

— Ось тут, — сказала бабуся. — маєш карету, яка завезе тебе на баль.

— О, — сказала Попелюшка, — я не маю в що вдягнутися, — і показала своє лахміття.

— То все? — запитала бабуся і ще раз помахала своєю паличкою. Враз Попелюшчин одяг обернувся у найкращу в світі суконку, прикрашену сріблом, золотом та дорогоцінними діамантами. У волоссі Попелюшки заблищали чудові перли, а на ногах з'явилися маленькі золоті черевички, яких напевно ще ніхто в житті не мав.

— Тепер, — сказала фея, — можеш їхати на баль. Тільки не забудь вийти з залі, поки годинник виб'є дванадцятку, бо в той час твоя чудова сукня знову обернеться в брудний одяг.

Попелюшка приобіцяла бабусі зробити так, як вона наказала.

Отак сіла Попелюшка в гарну карету, до якої лакеї відчинили їй двері, і від'їхала на балъ.

Коли вони прибули на місце, в королівському палаці зчинився великий рух. Всі звернули увагу на гарне личко Попелюшки, на її дорогоцінний одяг, і всі подумали, що це, певно, приїхала королівна з якоїсь чужої країни.

Всі придворні й запрошені гості розступилися і зробили для неї місце. Коли побачив її королевич, вона так йому сподобалася, що він зразу в ній залюбився. Він підійшов до неї, привітався, і від тієї хвилини вже не відступав від неї ні на хвилину. Він танцював і говорив цілий вечір тільки з нею і ні на кого більше не звертав уваги. Всім

стало ясно, що королевич закохався в ній так гаряче, що тільки її може вибрати собі за дружину. Одначе радість королевича не тривала довго. Попелюшка пригадала собі за 15 хвилин перед дванадцятою вночі бабусині слова, попрощалася з королевичем і відійшла. Вона прийшла додому саме тоді, коли на вежі вибивав годинник дванадцятую ніч. Візник і лакей обернулися раптом у щурів, а карета — в диню.

Коли незабаром вернулися додому сестри, вони застали Попелюшку в її старому обдертому одязі і босу. Вона, як звичайно, сиділа на своєму місці біля печі. Очевидно, жадна з них навіть не поглянула на Попелюшку. Вони обидві були так зацікавлені тією чарівною князівною, яка була на балі, що цілу ніч і весь наступний день вона не сходила їм з голови. Всі їх розмови оберталися тільки довкола тієї чудової дівчини, що так причарувала їх королевича. Вони навіть на хвилину не могли припускати, що тією князівною була їхня зненавиджена сестра. А коли ввечері вони знову вибралися на баль до королевича, перед Попелюшкою з'явилася знову старенька чарівна бабуся, випроварила її надвір, де вже стояла запряжена в шестеро білих коней карета, і звеліла сідати і їхати на баль. Попелюшка з подякою вислухала вказівки бабусі і з'явилася на королівському дворі у ще кращому вигляді і в ще привабливішому одязі, як перед тим. Зачарований такою кра-

Попелюшка бігла так швидко, що спереляку згубила по дорозі свій маленький золотий черевичок...

сою, королевич знову танцював цілий вечір тільки з нею. Попелюшка, звичайно, так само, як і попередньої ночі, не забула про цінні вказівки бабусі і була вже вдома за п'ять хвилин до дванадцятої.

Та коли Попелюшка поїхала на баль до королівського двору третьої ночі, вона так захопилася танцями, що зовсім забула про ті вказівки, що їх постійно давала невідома бабуся. Щойно, як годинник почав вибивати на вежі дванадцяту годину, вона з переляком пригадала собі, що з моментом, коли годинник виб'є дванадцяту, її чудовий одяг обернеться на лахміття, і вона стане перед королевичем, як жебрачка. Якстій вона вискочила з залі і майже без пам'яті побігла чимдуж до головної брами. Королевич вибіг також за нею і хотів її наздогнати та затримати, але Попелюшка бігла так швидко, що спереляку згубила по дорозі свій маленький золотий черевичок. Королевич завважив черевичок і зупинився, щоб його підняти. Тим часом Попелюшка перебігла головну браму і зникла в темряві ночі. Саме тоді, коли вона перебігала через головну браму, годинник вибив дванадцяту, і тоді зник з Попелюшки чарівний її одяг. Вона знову стала бідненькою дівчинкою в обдертій суконочці. Королевич, правда, добіг за нею аж до брами, але сторожа повідомила його, що тут ніхто взагалі не проходив з придворних гостей, коли не рахувати якоїсь дівчинки в обідраному одягу, що перебігла через браму.

З великим болем і смутком повернувся королевич до палати із золотим черевичком, який нагадував йому ту чарівну князівну. Звичайно, вже не були йому в голові ані гості в балевій залі, ані чудовий настрій на його дворі. Він думав про князівну цілу ніч, не склепивши їй на хвилинку своїх очей. А коли почало світати, він скликав до себе своїх дорадників і наказав їм розіслати по всіх-усюдах вістунів та сурмачів, які б проголошували, що королевич оженився тільки з тією дівчиною, нога якої пасуватиме до того черевичка, що його згубила останньої ночі невідома князівна. Очевидно, всі дівчата в цій країні пробували той черевичок, але він не підходив жадній. У кожній була нога або замала, або завелика, або задовга.

Нарешті посланці прийшли до дому, де жила Попелюшка. Черевичок той спробувала насамперед найстарша сестра, але передній палець був у неї загрубий, і вона не могла вмістити своєї ноги в той черевичок. Її мати, що нетерпеливо до того приглядалася, порадила відтяти той палець. Вона принесла великий ніж, яким ріжуть м'ясо, і сказала стиха доньці: „Відріж швиденько палець, бо що тобі шкодить бути навіть кривою, але зате жінкою королевича. Зрештою завтра й так уже зможеш їздити каретою”. Дочка, звичайно, послухала матеріної поради, відтяла палець, але це їй нічого не допомогло, бо вона однаково не могла вмістити своєї ноги в той черевичок. Тоді вона мусіла передати його спробувати молодшій сес-

трі. Але й молодша сестра не мала більшого від неї щастя. Вона, правда, вмістила свої пальці в той черевичок, але її нога була задовга, і з нього виставали п'яти. Мати, одначе, дуже настоювала, щоб вона відтяла собі кусок п'яти, кажучи: „Що станеться, якщо будеш без п'ят? Аби тільки ти була дружиною королевича, а тоді й так не прийдеться ніколи ходити босою”. Дочка послухала матері, але і їй це нічого не допомгло, бо черевичок був замалий. Тоді вийшла з-за дверей Попелюшка і несміливо поспитала посланців королевича, чи й вона може спробувати взути черевичок. Мачуха та сестри почали на неї кричати та проганяти, але посланці заявили: „Наш королевич хоче, щоб кожна дівчина без вийнятку спробувала цей черевичок на свою ногу”. І попросили Попелюшку сісти на стілець. Один з посланців став навколішки і приміряв черевичок. Звичайно, міра його якраз відповідала вимірам ноги. І саме тоді, як усі стояли і придивлялися з подивом, як гарно той черевичок сидить на нозі Попелюшки, вона вийняла з своєї кишені другий черевичок і взула його. Як тільки вона це зробила і підвелася з стільця, її подертий одяг обернувся миттю в дорогоцінне убрання, і посланці побачили знову ту саму чудову дівчину, що була попередніх вечорів на балі в королевича.

У королівській кареті її відвезено до двору. Королевич надзвичайно зрадів, коли її побачив і, після великої паради, не гаючись, з нею обвінчався.

Обидві лихі сестри були такі заздрісні, що з люті аж позеленіли. Заздрість і ненависть до Попелюшки так їх пригнобила, що вони з дня на день ставали поганіші, а врешті так споганіли, що ніхто не міг на них дивитися. Зате Попелюшка ставала з дня на день кращою і жила щасливо з своїм королевичем довгі-довгі роки. І всі люди говорили про неї, як про найкращу і найгарнішу жінку в цілій країні.

